

Οι αναφορικές προτάσεις

Όνομα: _____

ΟΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Αναφορικές ονομάζονται οι δευτερεύουσες προτάσεις που αποδίδονται σε κάποιον όρο άλλης πρότασης, ο οποίος μπορεί να υπάρχει στο λόγο ή να μην υπάρχει και να εννοείται. Οι αναφορικές προτάσεις διακρίνονται σε:

- **ονοματικές** που προσδιορίζουν έναν ονοματικό όρο της πρότασης. Σ' αυτήν την περίπτωση εισάγονται με τις αναφορικές αντωνυμίες:
 - ✓ το άκλιτο που
 - ✓ ο οποίος, η οποία, το οποίο...
 - ✓ όποιος, όποια, όποιο...
 - ✓ όσος, όση, όσο...
 - ✓ ό,τι (Το αναφορικό ό,τι σημαίνει οτιδήποτε και παίρνει υποδιαστολή σε αντίθεση με τον ειδικό σύνδεσμο ότι.)

π.χ. Μπορούμε να συναντηθούμε **όποια** ώρα θέλεις. Διάβασε **όσα** βιβλία θέλεις.

- **επιρρηματικές** που προσδιορίζουν ένα επίρρημα ή έναν επιρρηματικό προσδιορισμό. Σ' αυτήν την περίπτωση εισάγονται με τα αναφορικά επιρρήματα: **όπου, οπουδήποτε, όπως, πως, όσο, καθώς**.

π.χ. Να πάτε τώρα **όπου** είναι η θέση σας. Διάβασε **όσο** θέλεις.

Οι αναφορικές προτάσεις μπορεί να είναι:

- **προσδιοριστικές ή αναγκαίες** όταν είναι απαραίτητο συμπλήρωμα του όρου που προσδιορίζουν. Σ' αυτήν την περίπτωση δε χωρίζονται με κόμμα από την πρόταση που περιέχει τον προσδιοριζόμενο όρο.

π.χ. Ήταν άνθρωπος που θα τα έβγαζε πέρα σ' όλες τις δυσκολίες.

- **μη προσδιοριστικές, προσθετικές ή παραθετικές** όταν δεν αποτελούν απαραίτητο συμπλήρωμα του όρου που προσδιορίζουν. Σ' αυτήν την περίπτωση χωρίζονται με κόμμα από την πρόταση που περιέχει τον προσδιοριζόμενο όρο.

π.χ. Μπήκα στο θέατρο, που ήταν ακόμα άδειο, και κάθισα στη θέση μου.

1. Υπογραμμίζω τις αναφορικές προτάσεις στο παρακάτω κείμενο:

Δεν είναι παραμύθια όσα θα σας πω. Είναι η ιστορία μου. Είμαι η Τίνα, ένα μικρό και έξυπνο σκυλάκι. Είμαι πιστό και αφοσιωμένο στην αγαπημένη μου Φανή, την οποία περιμένω υπομονετικά, όσες φορές φεύγει από κοντά μου, αλλά ζηλεύω υπερβολικά όποιους της μιλάνε ή όσους βρίσκονται κοντά της. Έτσι, μια φορά δάγκωσα έναν κύριο, που ήρθε σπίτι μας. Όταν πήγε να χαιρετήσει τη Φανή, που ήταν γελαστή όπως πάντα, τον άρπαξα από το παντελόνι και του κατέβασα ένα ολόκληρο κομμάτι ύφασμα. Αυτό το γκρίζο παντελόνι, το οποίο ήταν η αφορμή για να χάσω την ελευθερία μου, θα το θυμάμαι πάντα, γιατί έχασα τα ωραία μεζεδάκια που μου έδιναν κάτω από το τραπέζι.

2. Ενώνω τα παρακάτω ζευγάρια προτάσεων έτσι ώστε η μία πρόταση να είναι κύρια και η άλλη δευτερεύουσα αναφορική:

- Η Αναστασία είναι εργατική και άριστη μαθήτρια. Η Αναστασία είναι φίλη μου.
-

- Το σπίτι μου είναι πολύ μεγάλο. Το σπίτι μου έχει τεράστιες βεράντες.
-

- Θα ταξιδέψω με αεροπλάνο. Το αεροπλάνο φεύγει τη Δευτέρα το απόγευμα.
-

- Κυκλοφορεί με ένα πανάκριβο αυτοκίνητο. Πριν από ένα μήνα αγόρασε ένα πανάκριβο αυτοκίνητο.
-

- Ήρθε έντονο κύμα κακοκαιρίας. Το κύμα κακοκαιρίας το είχε προβλέψει η Ε.Μ.Υ.
-

- Κοίταζε συχνά τις ταξιδιωτικές κάρτες. Είχε φέρει ταξιδιωτικές κάρτες απ' όλα τα ταξίδια του.
-

3. Βρίσκω ποιες από τις δευτερεύουσες αναφορικές προτάσεις που ακολουθούν είναι ονοματικές και ποιες επιρρηματικές. Βάζω **Ο** σε κάθε ονοματική πρόταση και **Ε** σε κάθε επιρρηματική:

- Μείνε στο σπίτι της γιαγιάς όσο θέλεις. _____
- Πήγα στο μαστορα την τηλεόραση που μας χάλασε. _____
- Έλα, όποτε θέλεις. _____
- Απειλούσε όποιον έβλεπε. _____
- Θα παίξουμε το παιχνίδι όπως είναι οι κανόνες. _____
- Είναι τέλειο ό,τι κι αν φτιάχνει. _____

4. Διαβάζω με προσοχή τις προτάσεις που ακολουθούν και υπογραμμίζω τις αναφορικές προτάσεις. Τις χωρίζω σε προσδιοριστικές (Π) και μη προσδιοριστικές (Μ.Π.) και βάζω κόμμα όπου χρειάζεται:

- Ο Οδυσσέας Ελύτης που βραβεύτηκε με το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας ήταν ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές. _____
- Ευγνωμονώ τους ανθρώπους που με βοήθησαν. _____
- Δε μου αρέσει ο τρόπος που φέρεσαι. _____
- Ο πατέρας μου που μεγάλωσε στη Γερμανία γνωρίζει άπταιστα γερμανικά. _____
- Η Μαρία που είναι η πιο μικρή μου αδερφή έχει τελειώσει τη Νομική Σχολή. _____
- Το πρόβλημα υγείας που αντιμετώπιζε ήταν αρκετά σοβαρό. _____